

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

2023-07-24 Nr. NV-1855

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-23-869(3) TAIS-23-6281(5)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO NR. I-671 2 IR 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-887(4) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMO NR. XIII-2166 95 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-888(4)		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2023-05-25	<i>Aplinkos ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2023-07-04	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) ☐ Svarstyti LRV posėdyje (B dalyje) ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narys Juozas Baublys teikia Miškų įstatymo 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kuriais siekiama:

- įtvirtinti, kad miško žemėje galėtų būti įrengiami siaurose žemės juostose išsitenkantys nedidelės apimties inžineriniai tinklai, kurie būtų skirti ne tik miško rekreacinėms ar aplinkosauginėms funkcijoms įgyvendinti (pvz., elektros perdavimo, energijos ir elektroninių ryšių tinklai). Miškų įstatymo pakeitimo projektu siūloma pakeisti sąvoką „miško žemė“ ir numatyti, kad miško žemei būtų priskiriamos siauros – iki 10 metrų pločio – inžinerinių tinklų, įskaitant jų apsaugos zonas, užimamos žemės juostos, o Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo pakeitimo projektu – numatyti išimti, kad miško žemėje galima įrengti inžinerinius tinklus siaurose – iki 10 metrų pločio (įskaitant inžinerinių tinklų apsaugos zonų plotį) – žemės juostose. Jei toks inžinerinis tinklas su jam nustatyta apsaugos zona viršytų 10 metrų plotį, kaip ir šiuo metu, jis negalėtų būti įrengiamas miško žemėje ir turėtų būti vykdomas miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis;
- iš dalies įgyvendinti 2020 m. lapkričio 3 d. Konstitucinio Teismo nutarimą Nr. KT187-N15/2020 ir pakeisti Konstitucijai prieštaraujančią Miškų įstatymo 7 str. 2 d. nuostatą numatant, kad miško valdytojams nustatyti privalomieji atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką būtų naudojami ne tik bendrosioms miško reikmėms, bet ir bendrosioms valstybės ir savivaldybės biudžeto reikmėms. Šiuo pagrindu siūloma nustatyti, kad bendrosioms miško reikmėms ir kitoms bendrosioms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti Vyriausybės nustatyta tvarka valstybinių miškų valdytojams nustatomi privalomieji 15 proc. atskaitymai nuo pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką, o privačių miškų valdytojams – 5 proc. atskaitymai atlikus plynus kirtimus nuo pajamų už parduotą žaliavinę medieną. Surenkamos sumos paskirstomos – 50 proc. į valstybės biudžetą ir 50 proc. į savivaldybės, kurioje yra miško žemės plotas, biudžetą, skirtą vietinės reikšmės kelių priežiūrai.
- papildyti Miškų įstatymo 7 str. 2 d. išdėstytų bendrųjų miško reikmių, kurioms gali būti naudojamos lėšos, sąrašą naujomis, taip pat nustatyti, kad bendrosioms miško reikmėms tenkinti skirtas lėšas administruoja AM ar jos įgaliota institucija, o lėšų naudojimo tvarką nustato aplinkos ministras.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Nutarimo projektu **siūloma**:

1. **Iš esmės pritarti** Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-888(4) (toliau – **Įstatymo projektas Nr. XIVP-888(4)**), tačiau pasiūlyti Seimui jį tobulinti atsižvelgiant į toliau pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Statybos įstatymo 2 straipsnio 17 dalyje apibrėžta inžinerinių tinklų sąvoka neapima kilnojamųjų elektros energijos objektų, numatytų Elektros energetikos įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje, ir kilnojamųjų elektroninių ryšių tinklų, numatytų Elektroninių ryšių įstatymo 42 straipsnio 4 dalyje, todėl, siekiant teisinio reguliavimo taikymo aiškumo, siūlytina papildyti Įstatymo projekto Nr. XIVP-888(4) 1 straipsniu keičiamą Specialiųjų žemės

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

naudojimo sąlygų 95 straipsnio 1 punktą – **išplėsti inžinerinių tinklų apibrėžimą nurodant, kad miško žemėje galima įrengti inžinerinius tinklus (įskaitant laikomus kilnojamaisiais daiktais) siaurose – iki 10 metrų pločio (įskaitant apsaugos zonų plotį) – žemės juostose.**

2. **Iš esmės pritarti** Miškų įstatymo Nr. I-671 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-887(4) (toliau – **Įstatymo projektas Nr. XIVP-887(4)**) 1 straipsniu siūlomam Miškų įstatymo 2 straipsnio 20 dalies (sąvokos „*miško žemė*“) pakeitimui, tačiau pasiūlyti Seimui jį **tobulinti** atsižvelgiant į toliau pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Siūloma **patikslinti „miško žemės“ sąvoką – į inžinerinių tinklų apibrėžti įtraukti kilnojamuosius daiktus, taip pat papildyti Įstatymo projektą Nr. XIVP-887(4) nauju straipsniu, kuriame būtų numatomos konkrečios sąlygos norint miško žemėje įrengti inžinerinius tinklus ir nepakenkti miško ekosistemai.** Siūlomu reguliavimu inžineriniai tinklai miško žemėje galėtų būti įrengiami, jei Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytas inžinerinių tinklų apsaugos zonos plotis neviršytų 10 metrų ir joje būtų leidžiama auginti želdinius. Pagal siūlomą reguliavimą inžineriniai tinklai turėtų būti įrengiami medynų neapaugusioje miško žemėje arba įrengiami požeminiai inžineriniai tinklai nevykdant miško kirtimo. Atitinkamai siūloma **nustatyti, kad inžineriniai tinklai negalėtų būti įrengiami didžiausią apsaugą nuo ūkinės veiklos turinčiuose I ir IIA grupių miškuose.**

3. Įstatymo projektu Nr. XIVP-887(4) pakeitus Miškų įstatymo 2 straipsnio 20 dalyje įtvirtintą miško žemės sąvoką, toks reguliavimas nederėtų su Žemės įstatymo 25 straipsnio 1 dalimi, reglamentuojančia, kokia žemė priskiriama miškų ūkio paskirties žemei, todėl, siekiant užtikrinti Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte įtvirtinto teisėkūros sistemiškumo principo įgyvendinimą, reiškiantį, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje, su Įstatymų projektais Nr. XIVP-887(4) ir Nr. XIVP-888(4) siūlytina **teikti Žemės įstatymo 25 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projektą.** Galiojančio Žemės įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nustatyta, kad *miškų ūkio paskirties žemei pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus priskiriama mišku apaugęs plotas (medynai), neapaugęs mišku plotas: kirtavietės, žuvę medynai, miško aikštės, medelynai, daigynai, miško sėklinės plantacijos ir žaliaviniai krūmynai bei plantacijos, žemė, kurią užima miško keliai, kvartaly, technologinės ir priešgaisrinės linijos, medienos sandėlių bei kitų su mišku susijusių įrenginių užimti plotai, poilsio aikštelės, žvėrių pašarų aikštelės, žemė, kurioje numatyta įveisti mišką, t. y. atkarojami Miškų įstatymo 2 straipsnio 20 dalyje nustatyti miško žemės sąvokos elementai, todėl vietoj atskiros papildymo, kad miškų ūkio paskirties žemei priskiriamos siauros – iki 10 metrų pločio – inžinerinių tinklų (įskaitant laikomų kilnojamaisiais daiktais) ir jų apsaugos zonų užimamos žemės juostos, siūlytina **atsisakyti tokio išskaidymo Žemės įstatyme ir vietoj minėtų punktų nustatyti, kad miškų ūkio paskirties žemei priskiriama miško žemė, kurios sąvoką ir apibrėžia Miškų įstatymas.***

4. **Pritarti** Įstatymo projekto Nr. XIVP-887(4) **tikslui** – įgyvendinti Konstitucinio Teismo nutarimą Nr. KT187-N15/2020 ir pakeisti Konstitucijai prieštaraujančią Miškų įstatymo 7 straipsnio 2 dalies nuostatą, **tačiau pasiūlyti** Įstatymo projekto Nr. XIVP-887(4) 2 straipsnio **nesvarstyti** dėl žemiau nurodytos priežasties.

Įgyvendindama Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 6.4.9 veiksmą, Nacionalinio susitarimo dėl miškų proceso metu sutartas nuostatas dėl miškų politikos kryptių, Konstitucinio Teismo nutarimą Nr. KT187-N15/2020, atsižvelgdama į Europos Komisijos 2020 m. rugsėjo 10 d. paklausimą dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 63 ir 65 straipsnių įgyvendinimo, kuriuo keliama klausimai dėl miškų ūkio paskirties žemės įsigijimo ribojimo, Aplinkos ministerija **rengia Miškų įstatymo Nr. I-671 pakeitimo įstatymo projektą.** Vyriausybė Miškų įstatymo pakeitimo projektą pateiks Seimui svarstyti 2023 metų rudens sesijoje. Jame **numatyta Miškų įstatymą dėstyti nauja redakcija ir atitinkamai pertvarkyti bendrųjų miško reikmių finansavimo sistemą.**

5. **Nepritarti** Įstatymo projekto Nr. XIVP-887(4) **tikslui**, kad miško valdytojams nustatyti privalomieji atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką būtų naudojami ne tik bendrosioms miško ir valstybės biudžeto reikmėms, bet ir bendrosioms savivaldybės biudžeto reikmėms, dėl žemiau nurodytos priežasties.

Privalomųjų atskaitymų nuo pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką nustatymo tikslai – bendrosioms miško reikmėms ir kitoms bendrosioms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti – nedera su už šiuos atskaitymus surinktų lėšų panaudojimu – ne tik valstybės biudžeto (miško ir kitoms bendrosioms), bet ir savivaldybių reikmėms. Atkreiptinas dėmesys, kad ir galiojančiame Miškų įstatyme, ir Įstatymo projekte Nr. XIVP-887(4) tarp tenkintinų bendrųjų miško reikmių numatyta reikmė – bendra kelių ir miško žemės sausinimo sistemų įrenginių priežiūra ir taisymas (remontas). Vykdam šią reikmę prižiūrėti ir taisomi (remontuojami) ir Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrę registruotus miško žemės sklypus

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

patenkantys miško keliai, kurie pagal Kelių įstatymą priskiriami vietinės reikšmės vidaus keliams. Tačiau Įstatymo projekte Nr. XIVP-887(4) numatytas lėšų skyrimas į savivaldybės biudžetą, skirtą vietinės reikšmės kelių priežiūrai, nėra miško reikmės tenkinimas. Vietinės reikšmės (ne miško kelių) kelių priežiūros finansavimas yra ne Miškų įstatymo, o Kelių įstatymo ir Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo reguliavimo objektas.

Be to, vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatomis, su Įstatymo projektu Nr. XIVP-887(4) susijusia medžiaga turėtų būti pateiktas ir pakeitimų poveikio valstybės finansams įvertinimas, nurodant, kiek dėl siūlomų naujų pakeitimų pasikeistų gaunamos įplaukos į valstybės ir savivaldybės biudžetus, kiek pajamų netektų valstybės biudžetas. VMI duomenimis, miško valdytojų kasmet sumokama privalomųjų 5 proc. atskaitymų iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką suma siekia apie 10–13 mln. eurų. Pagal Miškų įstatymą, valstybinių miškų valdytojams nustatyti ir 10 proc. atskaitymai į valstybės biudžetą iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką bendrosioms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti. Įstatymo projekto Nr. XIVP-887(4) pasiūlymas bendrosioms miško reikmėms ir kitoms bendrosioms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti nustatyti bendrus 15 proc. privalomųjų atskaitymų iš pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką valstybinių miškų valdytojams sudaro 27–40 mln. eurų kasmet. Todėl Įstatymo projekto Nr. XIVP-887(4) pasiūlymas už šiuos atskaitymus surinktas lėšas skirstyti 50 proc. į valstybės biudžetą ir 50 proc. į savivaldybės, kurioje yra miško žemės plotas, biudžetą vietinės reikšmės kelių priežiūrai reikštų, kad valstybės biudžetas bendrosioms miško ir kitoms bendrosioms valstybės biudžeto reikmėms tenkinti vien iš valstybinių miškų valdytojų atskaitymų **netektų apie 13–21 mln. eurų kasmet**.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Įstatymų nuostatų įgyvendinimo mechanizmas bus nustatytas įgyvendinamaisiais teisės aktais (Vyriausybės nutarimais, aplinkos ministro įsakymais).

STEBĖSENA

Stebėsenos rodikliai nenustatyti.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Nutarimo projektas 2 kartus buvo skelbiamas Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) derinti su visuomene, asocijuotomis struktūromis, suinteresuotomis valstybės institucijomis.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos, Finansų ministerijos ir kai kurias AB „Energijos skirstymo operatorius“ pastabas atitinkamai patikslinant nutarimo projektą.
- Projektas derintas su Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Lietuvos savivaldybių asociacija (rengėjai informavo, kad jos esminių pastabų neturėjo).
- Dėl Susisiekimo ministerijos, AB „Energijos skirstymo operatorius“ ir Druskininkų savivaldybės administracijos pastabų ir argumentų suderinta darbo tvarka.
- Atsižvelgiant į 2023-07-04 tarpinstituciniame pasitarime priimtus sprendimus, pakartotinai pateiktas Projektas, kuris patikslintas (suderintas darbo tvarka) pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Ekonomikos politikos grupės pateiktas pastabas. Taip pat patikslintas pagal Energetikos ministerijos pastabą, kad, siekiant išvengti teisinio reguliavimo taikymo neaiškumų, reikėtų papildyti inžinerinių tinklų apibrėžtį, ir suderintas darbo tvarka.
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė antrinėje išvadoje pastabų neturi.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Vėluojama pateikti Vyriausybės išvadą Seimui 8 savaites.

Siūlome patikslintą nutarimo projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje), prieš tai klausimą aptarus tarpinstituciniame pasitarime (III dalyje).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas